

POSTANOWIENIE

Dnia 1 kwietnia 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Halina Kuryło

w sprawie z powództwa J. P.
przeciwko Towarzystwu [...] Koło w S.
o zadośćuczynienie w związku z mobbingiem,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw
Publicznych w dniu 1 kwietnia 2015 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powódki od wyroku Sądu Okręgowego Sądu Pracy i
Ubezpieczeń Społecznych w K.
z dnia 30 maja 2014 r.,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. nie obciąża powódki kosztami postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w K. wyrokiem z dnia 30 maja 2014 r., w sprawie z powództwa J. P. przeciwko Towarzystwu [...] Koło w S. o zadośćuczynienie z tytułu mobbingu, na skutek apelacji pozwanego zmienił wyrok Sądu Rejonowego w S. z dnia 21 listopada 2013 r. w ten sposób, że oddalił powództwo i odstąpił od obciążania powódki kosztami postępowania za obie instancje.

Powyższy wyrok został w części, w zakresie oddalenia powództwa, zaskarżony skargą kasacyjną powódki. Skargę oparto na podstawie naruszenia przepisów prawa materialnego, tj. art. 94³ § 2 i 3 k.p. Skarżąca wniosła o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy Sądowi drugiej instancji do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia o kosztach postępowania; ewentualnie

wniosła o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i orzeczenie co do istoty sprawy, przez zasądzenie od strony pozwanej na rzecz powódki kwoty 10.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 16 lipca 2010 r. do dnia zapłaty tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę. Ponadto skarżąca wniosła o zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego pełnomocnika według norm przepisanych.

Jako przesłankę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazano występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego oraz oczywistą zasadność skargi.

Istotne zagadnienie prawne skarżąca sformułowała następująco: czy wcześniejsze leczenie psychiatryczne osoby poddanej mobbingowi może uzasadniać niezastosowanie art. 94³ § 3 k.p., tj. uznanie, że rozstrój zdrowia psychicznego nie jest wynikiem mobbingu. Podkreśliła, że jak wynika z treści uzasadnienia zaskarżonego wyroku, działania pracodawcy były względnie normalne w stosunku do powódki, a to, że wywarły taki a nie inny skutek na jej psychikę, nie ma związku z pracą, a z wcześniejszym leczeniem powódki u psychiatry. Tak sformułowane zagadnienie to nie było do tej pory przedmiotem analizy w judykaturze.

Oczywista zasadność skargi kasacyjnej wynika zaś z rangi uchybień popełnionych przez Sąd Okręgowy w K. W szczególności opisane w skardze naruszenia prawa materialnego przez błędną jego wykładnię w sposób oczywisty uzasadniają wnioski skargi kasacyjnej oraz samą skargę. Zaskarżone orzeczenie zostało bowiem wydane z rażącym naruszeniem przepisów art. 94³ § 2 i 3 k.p., a sam wyrok jest błędny i nie odpowiada prawu.

Pozwany w odpowiedzi na skargę kasacyjną wniósł o odmowę przyjęcia jej do rozpoznania; ewentualnie o oddalenie skargi kasacyjnej w całości, a ponadto o zasądzenie od powódki zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie kwalifikowała się do przyjęcia celem merytorycznego rozpoznania.

Skarga kasacyjna, jako szczególny środek zaskarżenia, służy realizacji interesu publicznego w sprawowaniu wymiaru sprawiedliwości. Funkcje postępowania kasacyjnego powodują, że wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania oraz jego uzasadnienie powinny koncentrować się na wykazaniu, iż w konkretnej sprawie zachodzą okoliczności przemawiające za interwencją Sądu Najwyższego. Rozpoznanie skargi kasacyjnej następuje tylko z przyczyn kwalifikowanych, wymienionych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c. i tylko w przypadku przekonania Sądu Najwyższego przez skarżącego, za pomocą jurydycznej argumentacji, że zachodzi publicznoprawna potrzeba rozstrzygnięcia sformułowanego w skardze zagadnienia prawnego przy jej merytorycznym rozpoznawaniu.

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, gdy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

W razie powołania przesłanki przedsądu, jaką jest występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, obowiązkiem skarżącego jest wywiedzenie i uzasadnienie występującego w sprawie problemu w sposób zbliżony do tego, jaki przewidziany jest przy przedstawianiu zagadnienia prawnego przez sąd odwoławczy na podstawie art. 390 k.p.c. (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 maja 2006 r., V CSK 75/06, niepublikowane). Sformułowanie zagadnienia powinno zatem odwoływać się w sposób generalny i abstrakcyjny do treści przepisu, który nie podlega jednoznacznej wykładni, a którego wyjaśnienie przez Sąd Najwyższy przyczyni się do rozwoju jurysprudencji i prawa pozytywnego. Rolą Sądu Najwyższego, jako najwyższego organu sądowego w Rzeczypospolitej Polskiej, nie jest bowiem działanie w interesie indywidualnym, lecz powszechnym, poprzez ochronę obowiązującego porządku prawnego przed dowolnością orzekania i ujednolicanie praktyki stosowania prawa pozytywnego. Nie każde więc orzeczenie, nawet błędnie wydane, zasługuje na kontrolę w postępowaniu

kasacyjnym (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 4 lutego 2000 r., II CZ 178/99, OSNC 2000 nr 7-8, poz. 147, z dnia 18 marca 2004 r., I PK 620/03, LEX nr 513011, z dnia 8 lipca 2004 r., II PK 71/04, LEX nr 375715 i z dnia 16 kwietnia 2008 r., I CZ 11/08, LEX nr 393883). Nie spełnia określonego w art. 398⁹ § 1 k.p.c. wymagania sformułowanie istotnego zagadnienia prawnego w sposób ogólny i nieprecyzyjny, a zwłaszcza ograniczenie się do samego postawienia pytania, bez odniesienia się do problemów interpretacyjnych przepisów (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 25 lutego 2008 r., I UK 332/07, LEX nr 452451 i z dnia 21 maja 2008 r., I UK 11/08, LEX nr 491538).

Odnośnie tej przesłanki przedsądu, jaką jest oczywista zasadność skargi kasacyjnej, należy w motywach wniosku zawrzeć wywód prawny wyjaśniający, w czym wyraża się owa oczywistość i przedstawić argumenty na poparcie tego twierdzenia (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06 LEX nr 198531, z dnia 10 sierpnia 2006 r., V CSK 204/06, LEX nr 421035, z dnia 9 stycznia 2008 r., III PK 70/07, LEX nr 448289, z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07, LEX nr 448205, z dnia 3 kwietnia 2008 r., II PK 352/07, LEX nr 465859 i z dnia 5 września 2008 r., I CZ 64/08). O ile dla uwzględnienia skargi wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla przyjęcia skargi do rozpoznania niezbędne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego, polegającej na jego oczywistości widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274, z dnia 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07, LEX nr 375616, z dnia 26 lutego 2008 r., II UK 317/07, LEX nr 453107, z dnia 9 maja 2008 r., II PK 11/08, LEX nr 490364, z dnia 21 maja 2008 r., I UK 11/08, LEX nr 491538 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, LEX nr 494134). W judykaturze podkreśla się, iż przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi

wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004 nr 13, poz. 230, z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07, LEX nr 442743, z dnia 11 kwietnia 2008 r., I UK 46/08, LEX nr 469185 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08, LEX nr 494133).

Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy wypada stwierdzić, że przedstawione przez skarżącą istotne zagadnienie prawne nie spełnia wymagań stawianych w orzecznictwie tej przesłance przedsądu. Istotne zagadnienie prawne powinno być tak skonstruowane, aby jego rozstrzygnięcie miało znaczenie dla wyniku sprawy. Tymczasem rozwiązanie przedstawionego w skardze kasacyjnej problemu pozostaje bez wpływu na ewentualne rozstrzygnięcie niniejszego sporu. Skarżąca przyznaje bowiem, że „jak wynika z treści uzasadnienia zaskarżonego wyroku, działania pracodawcy były względnie normalne w stosunku do powódki, a to, że wywarły taki a nie inny skutek na jej psychikę, nie ma związku z pracą, a z wcześniejszym leczeniem powódki u psychiatry”. W tym kontekście, zagadnienie sprowadzające się do pytania, czy wcześniejsze leczenie psychiatryczne osoby poddanej mobbingowi może uzasadniać niezastosowanie art. 94³ § 3 k.p., traci na znaczeniu, skoro Sąd nie zastosował tego przepisu nie z racji wcześniejszego leczenia psychiatrycznego powódki, ale z uwagi na to, iż nie dopatrył się w działaniu pracodawcy znamion mobbingu.

W konsekwencji chybiony jest też zarzut kwalifikowanego naruszenia powołanego przepisu prawa materialnego, przemawiającego za przyjęciem oczywistej zasadności skargi kasacyjnej.

Reasumując: wobec niewykazania istnienia wskazanych w skardze kasacyjnej przesłanek przedsądu, z mocy art. 398⁹ § 2 k.p.c. należało orzec jak w sentencji.

eb